

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004831

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-08-2026

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ольхович-Новосадюк Марія Миколаївна

2. Mariia M. Olkhovych-Novosadiuk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2659-1633

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: B11

Назва наукової спеціальності: Філологія (за спеціалізаціями)

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 03-09-2026

Спеціальність за освітою: Англійська мова та література

Місце роботи здобувача: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15175

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.21.11, 16.21.21, 16.21.29

Тема дисертації:

1. Концептосфера РАДІСТЬ в українській, польській та англійській лінгвокультурах.
2. The conceptosphere JOY in the Ukrainian, Polish and English linguacultures.

Реферат/анотація:

1. У дисертаційній роботі досліджено концептосферу РАДІСТЬ, актуалізовану в українській, польській та англійських мовах і культурах. Проаналізовано основні принципи та теорії концептуалізації в когнітивній лінгвістиці, класичні і сучасні психологічні теорії емоцій, а також основні лінгвістичні підходи до вивчення емоцій. Конкретизовано особливості етнолінгвістичного підходу до вивчення концептів і методики створення когнітивної дефініції Є. Бартмінського, окреслено теоретичні засади психолінгвістичного експерименту. Реконструйовано багатовимірну структуру концептосфери РАДІСТЬ, інтегруючи дані з трьох джерел п систем досліджуваних мов, даних асоціативних словників і текстів художньої прози з електронних корпусів мов. Досліджено етимологію, лексикографічні значення, синонімічні й антонімічні зв'язки, деривати, фразеологізми та паремії зі словами радість, radość, joy та їх спільнокореневими словами на матеріалі етимологічних, тлумачних, фразеологічних словників, а також словників синонімів, антонімів, паремій, ідіом і евфемізмів. Проаналізовано асоціативні значення концепту РАДІСТЬ на матеріалі українських, польських та англійських асоціативних словників і визначено основні концептуально-тематичні

групи асоціативних реакцій на слова-стимули радість, radość, joy та здійснено їх порівняльний аналіз у трьох лінгвокультурах. Досліджено засоби вербалізації концепту РАДІСТЬ на матеріалі прикладів, відібраних з електронних корпусів текстів української, польської та англійської художньої прози та здійснено їх порівняльний аналіз. Створено когнітивні дефініції концептів РАДІСТЬ, RADOŚĆ і JOY в українській, польській та англійській лінгвокультурах на матеріалі трьох джерел, що дало змогу виявити спільні і відмінні концептуальні ознаки та сценарії. Радість концептуалізується як «реактивна», «функціональна», «психологічний стан, настрій», «риса характеру», «ситуативна, гедонічна», «евдемонічна», «чуттєва», «емпатична», «відрадна», «християнська, небесна», «у інтимному житті», «розважальна», «на ґрунті гумору, комедії, комічного», «без певної конкретної причини», «заразна», «ліки», «стенічна», «злорадна, чорна», «гірка». Виявлено національно-культурні особливості концептуалізації радості. Українська лінгвокультура вирізняється духовним і соціальним осмисленням радості, її зв'язком із християнськими цінностями любові, співчуття, розради та підтримки, високою емоційною експресивністю, розгалуженою словотвірною репрезентацією і символізацією через сонце та анімалістичні образи. Польська лінгвокультура, зберігаючи спільні з українською слов'янські та християнські засади, вирізняється акцентом на радості як життєвій цінності, джерелі внутрішнього благополуччя та «ліках», більшою увагою до соціальної взаємодії й повсякденних дрібних радостей. Для англійської лінгвокультури характерні висока семантична диференціація концепту JOY, індивідуалістична спрямованість його переживання, тісний зв'язок із особистим задоволенням, дозволям, розвагами, гумором і святкуваннями, а також розвинена система образної репрезентації.

2. The thesis examines the conceptosphere JOY, actualized in the Ukrainian, Polish and English languages and cultures. The paper analyzes the main principles, theories of conceptualization in cognitive linguistics alongside the most significant classical and modern psychological theories of emotions, in which scientists explain their nature, properties, functions and classifications. It also examines the main linguistic approaches to the study of emotions, proposed by foreign and Ukrainian scientists. Furthermore, it specifies the features of the ethnolinguistic approach to concept analysis and the methodology for constructing a cognitive definition by J. Bartmiński while outlining the theoretical foundations of the psycholinguistic experiment. The multidimensional structure of the conceptosphere JOY is reconstructed, integrating data from three sources - the systems of the studied languages, data from associative dictionaries, and literary prose texts from electronic language corpora. The etymology, lexicographic meanings, synonyms, antonyms, derivatives, phraseological units and proverbs with the words радість, radość, joy and their cognates are analyzed based on the data of etymological, explanatory, phraseological dictionaries, as well as dictionaries of synonyms, antonyms, proverbs, idioms and euphemisms. The study of the associative meanings of the concept JOY is conducted using the data of the Ukrainian, Polish and English associative dictionaries. The main conceptual and thematic groups of associative responses to the stimulus words радість, radość, joy are identified, and their comparative analysis is conducted across the three studied linguacultures. The means of verbalization of the concept JOY are examined in the literary prose texts, selected from electronic corpora of the Ukrainian, Polish and English languages, and their comparative analysis is conducted. Cognitive definitions of the concepts РАДІСТЬ, RADOŚĆ, JOY in the Ukrainian, Polish and English linguacultures are reconstructed based on the three sources, which enables the identification of common and distinctive conceptual features and scenarios. Joy is conceptualized as «reactive», «functional», «psychological state, mood», «a character trait», «situational, hedonic», «eudaimonic», «sensual», «empathetic», «comforting», «Christian, heavenly», «in intimate life», «entertaining», «on the basis of humor, comedy, something comic»; «without a specific reason»; «contagious», «medicine», «sthenic», «malicious, black», «bitter». Ethnocultural features of the conceptualization of joy have been identified. In particular, Ukrainian linguaculture is distinguished by a spiritual and social understanding of joy, its connection with Christian values of love, compassion, consolation and support, high emotional expressiveness, extensive word-formation representation and symbolization through the sun and animalistic images. Polish linguaculture, while sharing common Slavic and Christian foundations with Ukrainian culture, emphasizes joy as a vital value, a source of inner well-being and “medicine”, with greater attention to social interaction and everyday small joys. English linguaculture is characterized by a high semantic

differentiation of the concept JOY, an individualistic orientation of its experience, a close connection with personal pleasure, leisure, entertainment, humor and celebrations, as well as a well-developed system of figurative representation.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

1. Olkhovych-Novosadyuk M. The Emotion Concept of Joy in the English Linguaculture. Лінгвістичні студії / Linguistic Studies: збірник наукових праць Вінниця, 2017. Вип. 34. С. 118-123. URL <https://jlingst.donnu.edu.ua/article/view/5584>
2. Ольхович-Новосадюк М. М. Концептосфера «РАДІСТЬ» в українській та англійській лінгвокультурах. Наукові записки національного університету «Острозька академія»: Серія «Філологічна». Острог, 2018. Вип. 1(69). Ч. 2. С. 70-72. URL: [https://doi.org/10.25264/2519-2558-2018-1\(69\)/2-70-72](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2018-1(69)/2-70-72)
3. Ольхович-Новосадюк М. Концепт емоції РАДІСТЬ (JOY) в англійській лінгвокультурі. Вісник Львівського університету. Серія філологічна. Львів, 2019. Вип. 70. С. 248-261. URL: <http://dx.doi.org/10.30970/vpl.2019.70.9916>
4. Ольхович-Новосадюк М. Психолінгвістичні аспекти концепту РАДІСТЬ в українській мові та культурі. Slavia Orientalis. Warszawa, 2022. Т. LXXI, № 3. С. 611-624. (Indexed in Scopus: SCImago Journal Rank (SJR) 2020: 0.107). URL: <https://doi.org/10.24425/slo.2022.142782>
5. Ольхович-Новосадюк М. М. Вербалізація концепту РАДІСТЬ в українській мовній картині світу: на матеріалі художньої прози. Записки з українського мовознавства. Одеса, 2021. Вип. 28. С. 248-255. URL: <https://doi.org/10.18524/2414-0627.2021.28.235549>
6. Ольхович-Новосадюк М. М., Бацевич Ф. С. Засоби вербалізації концепту РАДІСТЬ / RADOŚĆ / JOY в українській, польській та англійській художній прозі. Мовні і концептуальні картини світу. Київ, 2026. Вип. 1(79). С. 103-112. URL: <https://doi.org/10.17721/2520-6397.2026.1.12>
7. Ольхович-Новосадюк М. М. Емоційний концепт РАДІСТЬ в англійській мові. Психолінгвістика в сучасному світі. Тези XII Міжнародної науково-практичної конференції. Переяслав-Хмельницький, 26-27.10.2017. С. 117-118. URL: <https://doi.org/10.31470>
8. Ольхович-Новосадюк М. М. Вербалізація концептосфери РАДІСТЬ в українській, польській та англійській мовах. Вісник Львівського університету: Серія філологічна. Львів, 2020. Вип. 72. С. 329-330. URL: <http://dx.doi.org/10.30970/vpl.2020.72.10934>
9. Olkhovych-Novosadiuk M. The conceptsphere JOY in paremia of the English, Ukrainian and Polish languages. Science and Education a New Dimension. Philology. Budapest, 2020. VIII (38), Issue 230. P. 44-47. URL: <https://doi.org/10.31174/SEND-HS2020-230VIII38-10>
10. Ольхович-Новосадюк М. М. Лінгвістичні підходи до вивчення емоцій. Фахові іншомовні компетентності здобувачів наукових ступенів гуманітарних напрямів в умовах діджиталізації освітнього процесу сучасного університету: теорія і практика вітчизняного та закордонного досвіду. Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції. Київ, Ломжа, 25.02.2026. С. 329-331. URL: <https://doi.org/10.58246/ACXO8286>

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; аналітичні матеріали

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0122U200616, 0125U001526

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бацевич Флорій Сергійович

2. Florii S. Batsevyich

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.15

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6141-8318

Додаткова інформація: Scopus Author ID:58981491100;

<https://scholar.google.com/citations?user=8dGR0IYAAAAJ&hl=uk>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Вільчинська Тетяна Пилипівна

2. Tetiana P. Vilchynska

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4881-6132

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 60518897900;

<https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=8c6lhpoAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка

Код за ЄДРПОУ: 02125544

Місцезнаходження: вул. М. Кривоноса, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46027, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Жуйкова Маргарита Василівна

2. Marharyta V. Zhuikova

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01, 10.02.02

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-0396-8458

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57222901432;

https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=SVY_c7gAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єсипенко Надія Григорівна

2. Nadiia H. Yesypenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.04

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6698-3201

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 57221586955; Web of Science Researcher ID: S-8362-2016;

<https://scholar.google.com/citations?user=Vdc3g00AAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Код за ЄДРПОУ: 02071240

Місцезнаходження: вул. Коцюбинського, Чернівці, 58012, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лозинська Оксана Григорівна

2. Oksana H. Lozynska

Кваліфікація: к. філол. н., доц., 10.02.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-1479-3000

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 55930663000;
<https://scholar.google.com/citations?hl=uk&user=ASLGiTUAAAAJ>

Повне найменування юридичної особи: Львівський національний університет імені Івана Франка

Код за ЄДРПОУ: 02070987

Місцезнаходження: вул. Університетська, Львів, 79000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Коцюба Зоряна Григорівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Коцюба Зоряна Григорівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Жак Ольга Володимирівна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна